II. évfolyam. *Pápa, 1880. márczius 20.* *23. szám.*

Előfizetési feltételek:
Egy évre . . . . . 6 frt.
Félévre . . . . . 3 frt.
Negyedévre . . . . . 1 frt. 50 kr.
Egy szám ára . . . . . 6 kr.

A lap kiadóhivatala **Nobel Armin** könyvkereskedésében van, hová az előfizetések küldendők, minden egyéb küldemény a szerkesztő nevére (polgáriskolai épület) czímezendő.

MAGYAR VIDÉK.

Hirdetések
négyzet centimeternyi tér szerint számittatnak. — Egyszeri beiktatás ára minden négyzet centimeterért 1 krajczár. — Bélyeg külön 30 krajczár. — Előfizetőink kedvezményben részesülnek.
Nyilt tér petitsoronként 10 krral számittatik.

SZÉPIRODALMI, ISMERETTERJESZTŐ és TÁRSADALMI KÖZLÖNY.

MEGJELENIK MINDEN SZERDÁN ÉS SZOMBATON.

Emberhez egyedül méltó párbaj.*)

Mondanom sem kell, mennyi gyász, mennyi átok fűződik e szóhoz: párbaj, ha azt közönséges évszázadok óta divatos értelmében vesszük.

De azt, igenis kell mondanom, hogy ezerszer több áldás emléke kapcsolódnék össze azzal, ha mindenki oly értelemben venné, minőben azt embernek egyáltaljában vennie illik és kell.

Némely ide vonatkozó eszméket szükség csak tisztába hoznom, hogy állitásom igazsága mintegy magától világosságra emelkedjék, miként emelkedik borultan ég aljján a nap, hogy feléléről meggyőzzön minden érző lényt, mely látni képes és mely látni akar.

Minden párbaj a becsület körül forog. Ennek megsértése képezi az okot, mely miatt, — helyreállitása a czélt, mely végett valamennyi kettős viadal történik. Eszközök a czél elérésére csupa anyagi fegyverek, testi erő, testi ügyesség, vak sors — s ezek önhatalmu alkalmazása mindkét vagy legalább egyik vivó félnek megsebesitése, csonkitása vagy épen halála: midőn a megsértett becsület — helyreáll. Ki a becsületsértőt párbajra nem hivja, vagy, ki a hivást el nem fogadja, — „gyáva" czimet nyer, mi közmegvettetéssel jár; ellenben ugy a kihivó, mint a kihivást elfogadó „bátor" névre tesznek szert.

Szóljunk ezekhez.

Kétféle becsületet lehet megkülönböztetni: igaz és álbecsületet; amaz valódi, ez álérényeken, álérdemeken alapul.

Méltán örvendhetne az emberiség nemtője, ha mindazok, kik becsületük megsértéseért gyilkos fegyvert emelni készek, ezt kivétel nélkül igaz és nem álérdemeken nyugvó becsületük sérelme miatt tennék. Ámde — sajnos — másképen van a dolog.

Azonban mindegy: a czél, legyen szent vagy álszent, nem szentesiti az eszközöket. A megsértett becsület helyreállitása soha sem szentesiti az anyagi fegyverek, testi erő, testi ügyesség, vak sors önhatalmu alkalmazását rendes szerkezetü államban.

Avagy a becsület nem egyik legdrágább vagyonunk-e? Nem érdemes-e, nem kell-e tehát annak biztositásáról még inkább gondoskodnunk, mint sokkal kevesebb értékü egyéb vagyonunk megőrzésére nézve ezt tesszük? Minden más vagyonunk megsértésének van törvényes birája: csak becsületünk sérelme nélkülözné azt?

Mondhatná valaki, hogy a megsértett becsületért egyedül a sértett képes teljes megfelelő elégtételt szerezni.

Ne mondja. Hasonló elégtételt maga a sértett már azon okból sem képes szerezni, mert indulat ragadja s minden indulat vak, mely nem látja, hol az igazság, méltányosság határa. Aztán a becsületet helyreállitó eszközök dolgában hátrányban is lehet a sértett fél a sértővel szemben. S ez esetben ahelyett, hogy elégtételt nyerne, még bünhődik, megbünteti saját magát.

„Mit sem tesz, mondják, kiknek jelszavok: Halál vagy becsület! Inkább meghalni, mint becstelenül élni. Éljen a bátorság, vesszen a gyávaság!"

Szép szavak, de nem is egyéb. Meggondolták-e ezen urak, hogy a becsületet, habár csakugyan elvesztett volna az, halál nélkül is visszaszerezhetni, mintegy javitott kiadásban folytatván az életet? Ez persze kissé erőbe, még pedig többe kerül, mint az élet elől megszökni. Mert —

Rebus in angustis facile est contemnere vitam:
Fortiter ille facit, qui miser esse potest.*)

„Éljen a bátorság, vesszen a gyávaság!" igen, de csak ott és akkor, ahol és amidőn arra szükség van. Különben megforditva áll a dolog, midőn a gyávaság már okosság: a bátorság pedig botorság nevet érdemel.

Egy szó, mint száz: anyagi fegyverek (lőcsövek, kard, tőr, furkósbot stb.), melyek nem a mi érdemeink, — testi erő, testi ügyesség, melyekben az állatok bennünket természetileg fölülmulnak, — vak sors, mely épen azért, mivel vak, és még hozzá ostoba, vezérül eszes lényeknek szolgálni képtelen, — mind alkalmatlan eszközök a megsértett becsület helyreállitására. És igy ki azokat nem használja sem nevezhető gyávának, hanem nagyon is bőlcs embernek. S minden bőlcs ember becsületes ember.

Szellemi, szellemi fegyverekre van szükség párbajvivásnál, ha mint a XIX. s későbbi századok szülöttei meg akarjuk magunkat különböztetni, nem mondom, a lenézett müveltségű középkor rablólovagjaitól, de magoktól az ősi vadságunkban megmaradt zuluk Afrika sivatagainak egyéb vérengző falkáitól; s ha nem akarunk e tekintetben még tovább is legészakibb atyánkfiai, az eszkimók mögött meszsze elmaradni, kik — miként beszélik — az

*) A „**Magyar Paedagogiai Szemle**" első füzetéből vették át e talpraesett czikket, mert teljesen osztjuk czikkiró véleményét s magyasabban nem szólhatnánk e tárgyhoz. Szerk.

*) A nyomoruságban könnyü megvetni az éltet:
Hős, ki szegénységnek tudja vischni sulyát.

TÁRCZA.

NINCSEN RÓZSA . . .

Nincsen rózsa tövis nélkül,
Ugy-e igaz, szép leány?!
Tán azért repül szemedből
Olyan sok nyil énreám!
Arczodon rózsapir mosolyg,
Szemedben nyil s tövis bolyong.

Szemed nyilaz, arczod nevet
És ez lelket öntbelém;
Mert ha szemed megsebezett,
Arczodon az irt lelém!
Csak nevess, csak nevess reám,
Te kedves, szende, szép leány.

Csikász László.

—I—

Hansen tanár pöre és előadásainak beszüntetése Bécsben.*)

A bécsi hirhedt delejezőn rajta száradt a „közönapi Schwindler"**) elnevezés. — A mult hó közepén tárgyaltatott a bécsi belvárosi járásbiróság előtt Hansennek becsület sértési keresete Fischer Henrik, müegyetemi assistens ellen. A vádiratban elő van adva, hogy február 3-ki előadáson Fischer mediumul ajánlkozott és az előadó tanár őt „alkalmasnak" is nyilvánította. Azonban a kisérlet folyamában kitünt, hogy a nevezett az állati-delejes folyam iránt nem volt fogékony, mert természete határozott ellentállást tanusított. — Néhány sikertelen kisérlet után Fischer a tanárt hangosan és nyilvánosan „közönapi Schwindler"-nek nevezte. Bár ment vagyok minden túlzott érzékenységtől, — így végződött a vádirat, — mégis indíttatva érzem magamat, vádat emelni ezen úr ellen azon okból, mert az a tudományos osztályhoz tartozik; de megkivánja a vádemelést ama messze kiható jelentőség is, melylyel tudományom bir. (sic!)

A vádlott elismeri, hogy a vádiratban említett nyilatkozatot tette; de ezzel nem volt szándéka a vádlőt sértegetni, hanem azzal csak Hansen kisérleti módszerét akarta jellemezni. — E jellemzés helyességét négyféle irányban fogja megvilágitani: 1. Hogy Hansen kisérleteit durva testi erővel eszközlé. 2. Hogy Hansen kisérleteit akként viszi véghez, hogy a mediumokat felszólítja akaratjának feltétlen követésére, őket erővel a szinpad közepére vonszolja és sikerült kisérletnek tünteti fel azt, a mi még nem kisérlet; és ezt teszi a nélkül, hogy az egyének tudnák vagy nekik idő engedtetnék ilyes fictiók ellen ellenvetéseket tenni; 3. Hogy mediumainak némelyike halálmerevséget szinlel és a tanár tudatában ennek, még is sikerült kisérletnek mutatja be a tettetett állapotot; 4. Hogy Hansen egyes mediumokkal egyet ért.

Az eseményt a vádlott következőképen vázolja: Megjelentem a szinpadon azon czélból, hogy meggyőződjem, mi módon ámitja Hansen a közönséget. — Nemsokára megvizsgált, valjon alkalmas vagyok-e? Fejemet kezei közé fogva, azt nagy erővel előre nyomta s azután állesontomat saját mellcsontja felé rángotta, úgy hogy fájdalmat éreztem. Ezután hátulról fogott meg, miáltal a vér keringése megakadályoztatott, szemeim elhomályosodtak, és látásom bizonytalanná vált. Erre ujjaival szemeimbe nyult, hogy ezek könyezni kezdtek, majd pedig az orr-falak hosszában végig csusztatva ujjait, orromra is erős nyomást gyakorolt. Végre állcsontjaimba mélyeszté ujjait oly módon, hogy a nyálmirigyek bőven választák ki folyadékukat, s ennek következtében olyformán éreztem magamat, minha savanyú almába haraptam volna. Azon parancsra, hogy hunyjam be szemeimet, lecsuktam azokat; ekkor ő felkiáltott: „ébredj!" és én ismét felnyitottam szemeimet, — mire „alkalmasnak" találtattam. Midőn vissza léptem, egy másik medium került sorra. Ez egyszerre felkiáltott: „De kérem Hansen úr, ne nyomja annyira fejemet, hiszen a próbán nem szorította annyira!" s ezen szavakkal, láthatólag felháborodva, elhagyta a szinpadot. Több közbeeső kisérlet után végre rám került a sor. — Ülő helyzetben voltam és a tanár akként állott előttem, hogy háttal fordulva a közönségnek, arczomat egészen elfedte. Erre ő végig simogatta szemeimet, ujjaival oly közvetlenül hadonázván szemeim előtt, hogy akaratlanúl is kancsalitanom kellett. Ebbeli felszólitására, hogy szemeimet hunyjam be, bezártam azokat és ujabbi vezényszavára: „fel!" ismét felnyitottam. Ezek után a közönség elé akart vezetni; jobbjával megfogta jobb kezemet, bal kezének négy ujját jobb vállamra tette, és a hüvelykujját a vállmélyedésbe nyomta. — Ilyen állapotban fel

*) Térhiány miatt elkésett. Szerk.
**) Bpesten más véleményben vannak. Szerk.

Lapunk mai számához fél ív melléklet van csatolva.

élcz (már olyan-amilyen élcz) fegyvereivel vivnak mindannyiszor párbajt, ahányszor sértett becsületüket egymás között védelmezni kénytelenek.

Szellemi fegyverekre van, mondom, szükség, melyek Isten képére teremtett lényhez egyedül méltók. Azokkal vivjuk ki becsületünket, emelvén azt folyvást magasabban a köztisztelet fokmérőjén, akár birtunk azzal eddig, akár nem, — akár sértette azt meg valaki, akár nem.

Annyifélék pedig e szellemi fegyverek, a hányfélék a szép, jó s igaz fajai s ahányfélék az utak, melyek a széphez, jóhoz és igazhoz vezetnek.

Minél gyakrabban jársz ezen utakon, kedves polgártárs, hidd el, annálinkább fog becsületed érczszobra emelkedni. S ha ezen utakat, gyakoriságban versenyezve, hazánk vagy az emberiség összes tagjai páronként meg-megjárják, e milliomszoros szellemi, de hatásukban egyszersmind anyagi párbajok szülik aztán a milliomszoros áldást, melynek létesitése végett Isten az embert tulajdonképen teremtette.

Budapest, január 21-én.

Dr. Márki József.

KÖZLEKEDÉS.

Jegyzőkönyv a pápa-keszthelyi vasut végr. bizottságának 1880. évi márcz. 17-én Tapolczán tartott üléséről.

Elnök: Gróf Esterházy Móricz. Kiss László h. elnök, Antal Gábor, Bogyay István, Beck János, Beck Sándor, Csendes József, Dorner Kajetán, Eitner Sándor, Háczky Kálmán, Hanauer Béla, Ihász Lajos, Krausz Samu, Lóskay Miklós, Marton Gáspár, Puteány Géza báró, Skuplits Gyula, Steiner Antal, Szabó Imre, Tersztyánszky Lajos, Gulden György, Voyta Adolf és Woita József biz. tagok, jegyző: Horváth Lajos. 1. Olvastatott a m. kir. közmunka és közlekedési ministeriumnak 3378. szám alatt kelt intézvénye, melyben a tervezett vasutra nézve az előmunkálatokra szóló engedély megadatik, és a munkálatoknál a hatósági támogatás iránt is intézkedés tétetik. Örvendetes tudomásul vétetik. 2. Olvastatott Veszprémmegye alispáni hivatalának 2419/880 k. i. szám alatt kelt értesitése, melyszerint a pápai és devecseri szolgabirói hivatalok utasitva lettek, hogy a vonal tracirozással megbizottakat működéseiknél a netán szükséges hatósági támogatásban részesitsék. Ezzel kapcsolatban Háczky Kálmán ur jelenti, hogy Zalamegye alispáni hivatala is megtette hason-irányban a szükséges intézkedéseket. Tudomásul vétetik. 3. Beterjeszti Kiss László helyettes elnök ur a mult ülésen vett megbizás szerint Lóskay Miklós urral az előmunkálatok elvállalása tárgyában kötött szerződést, kérvén a bizottság részére fentartott jóváhagyás megadását. A kötött szerződés a vállalat érdekével megegyezőnek találtatván, jóváhagyatik, — azon módositással, hogy a munkadij utolsó negyedrésze csak akkor fog kifizettetni a vállalkozó mérnök urnak, ha a munkálat befejezése után a közlekedési miniszteriumhoz felterjesztetvén, az a munkálatot műszakilag felülvizsgálván, kifogástalannak jelenti ki; — továbbá, hogy a mértföldenkint kötelezett 500 ftnyi munkadijban a tracirozással járható bárminemü költségek is benfoglaltatnak; — végre, hogy az előlegek utalványozása alatt az értetik, hogy az utalványozás a szerződésben és jelen módositásban foglalt korlátokon belül az elnökségnek áll jogában. 4. Olvastatott Vécsey István biz. tag urnak ezen megbizatásáról lett lemondó nyilatkozata. *) A lemondás tudomásul vetetvén, a bizottság uj tagjaiul Bogyai Máté ur Sármellékről, Szücs István ur Dergecsről megválasztattak. 5. Inditványoztatott, hogy az előmunkálatokra ajánlott összegek teljes befizetése iránt intézkedés tétessék. Az előmunkálati költségekből be nem folyt összegek befizetésére határidőül május hó 15-ik napja tüzetik ki, s a beszedésre a gyüjtéssel megbizott biz. tagok kéretnek fel. 6. Inditványoztatott, hogy Boros Béninek az „Arad-Körösvölgyi vasut ismertetése" czimü kitünő munkája — miután a pápa-keszthelyi vonal is ezen vasut mintájára van tervezve — a közönség körében kiosztás czéljából több példányban hozassék meg. A nevezett mü 100 példányban megrendeltetik. 7. Kiss László ur inditványozza, hogy a vasut kiépitéséhez teendő pénz, anyag vagy munkabeli ajánlatok gyüjtése czéljából aláirási ivek bocsáttassanak ki. Az inditvány elfogadtatván, a gyüjtésnek minél szélesb körben és sikeresben eszközölhetésére a végrehajtó bizottság tagjaiból és a vidékbeli más érdeklődőknek is belevonásával Keszthelyen, Tapolczán, Sümeg-Rendeken, Devecserben és Pápán albizottságok alakitattak, és a gyüjtőivek következőkép osztattak ki. Keszthelyre 100 db. Tapolczára 125 db. Sümeg és Rendekre 100 drb. Devecserbe 75 drb. Pápára 100 db. és az elnökség részére 100 db. 8. Hanauer Béla pénztárnok ur jelenti, hogy az eddig beérkezett aláirási iveken az előmunkálatokra 7393 ft. 50 kr. foglaltatik, de a gyüjtés folyamatban léte miatt Keszthelyről, honnan mintegy 1000 forint remélhető, az aláirási iv nem érkezett be. Tudomásul vétetik, s minthogy az ajánlott összegek közt 50 frton aluliak is vannak, kimondatik, miszerint az ily ajánlatok csupán adománynak tekintetvén, részvényekkel csak akkor cseréltetnek be, ha az ily kisebb ajánlatok közösen tétettek és együttvéve fél vagy egész részvény értékig terjednek. 9. Jelen jegyzőkönyv hitelesitésére Antal Gábor és Voyta Adolf urak neveztettek ki. Horváth Lajos biz. jegyző.

Vidéki levelezés.

Kis-Czell, 1880. mártius 15-én.

Az ünnepélyek és ovatiók egész lánczolatát kellend ecsetelnem, melylyel Kis-Czell városa egyik köztisztelet- és szeretetben részesülő polgárát egyikét jobbjainak és érdemeseinek kitüntette.

Becses lapjának mult számában sajnálattal említettük föl, hogy Freund Benedek orvos ur közülünk eltávozik, s hogy barátai és tisztelői f. h[ó] 14-ére bucsu-estélyt rendeznek tiszteletére.

A fiatal esemetét könnyü azon helyről, mely[en] még gyökerei és rostjai tért alig foglalának — m[á]... idegen térre áthelyezni — de ha az erőteljes töl[gy] messze ágazó gyökét lefelé s terebélyes, díszel[gő] lombkoronáját a magasba hosszu-hosszu éveken [át] szétágaztatta — az nehezen válik meg azon helytő[l], mely erősödni és nőni látta őt, azon helytől, mely[en] örömet és fájdalmat, szerencsét és balsorsot láto[tt] maga fölött elzajlani évek hosszu során át — ho[l] az élet-orkánok dühöngése meg-megrenditék néha-néha, de megtörni őt képesek nem valának — s[őt] ellenkezőleg, minden kiállott szélvész után csa[k] rendületlenebbül — szilárdabban állott.

Nehezen vált meg tőlünk az érdemes férfiu és mi nehéz szívvel láttuk őt távozni, nem hisszük, hogy kecsegtető anyagi előnyök képesek lettek volna őt reábirni, hogy távozzék, de a sors kérlelhetlen keze megfosztá őt egy évvel ezelőtt szeretett nejétől — s e csapás okozta, hogy a még j... erőnek és életkedvnek örvendő férfiu, elhatároz[ta] magát, szeretett egyetlen leányához vonulva, lelép[ni] a tettek mezejéről.

Eltávozása előtt már napokkal könybe lábba[dt] szemekkel láttuk őt kezet szorítani vele találko[zó] barátaival és az erős büszke férfialak elérzékeny[ü]... látszott emlékébe vésni kies városunk és vidé[két], hogy azt el ne felejtse.

De viszont nekünk is felejthetlen marad ... derék, jószivü és közkedvességü férfiu, és hogy s... retjük őt, becsüljük és érdemeit hálával és elis[me]réssel méltányoljuk azt bebizonyította most táv[ozá]sakor városunk: szegény és boldog vallás- társadalmi állás különbsége nélkül versenyzett gy... mással, irántai tiszteletét és nagyrabecsülését ta... sítani.

Vasárnap mártius 14-én a délelőtti órákba[n] az izraelita felekezetü iskolát tisztelte meg Fr[eund] Benedek orvos ur bucsu látogatásával — még jóv[al] megérkezte előtt distinguált közönség gyült ö[ssze] egybe, megjelentek testületileg az iskolaszék össze[s] tagjai, az izraelita hitközség képviselő-testülete [és] „Testvériség Szt.-Egyleté"-nek elnökei sat.

Beléptekor harsán „éljen" fogadta az ünnepeltet és Rosenberg Henrik a tágasabb körben is ismert, érdemes hitközségünk elnöke meghatottan üdvözlé őt, meleg szavakban köszönetét fejezve ki neki az iskola és községi ügyekbeni buzgólkodásáér[t] a községi intézmények körül szerzett érdemeiér[t]. Utána Szakonyi Miklós ügyvéd és Gömbös Boldizsár urak vettek bucsut tőle képes szónoklatokkal, végre egy kis hét éves fehérbe öltözött leányka — Altstädter Giza — lépett elő a tanonczok sorából; gyönyörü angyali alak hosszu nemzeti szalaggal díszített babérkoszorút tartva kezében és érzésteljes hangon mondá el: mint fájlalja ő és tanuló-társai, hogy szeretve tisztelt igazgatójuk távozik, mint fognak hiányzani bölcs intései, kérte hogy fogadja kegyesen e koszorút, melyet tanítója és iskolatársai nevében neki átnyujt és tartsa meg jó emlékezetében továbbra is az iskolát.

A szerény férfiu könytelt szemekkel vette át az elismerés, tisztelet és szeretet jelét, megcsókolá...

---

akart huzni a székről, de én vonakodtam felkelni, mire ő azt mondá: „engedelmeskedjék!" Én engedelmeskedtem neki azon véleményben, hogy a kisérletet csak most fogja még megkezdeni. — Mialatt követtem, ő hol erősen nyomta le balkezével vállamat, hol ismét engedett. — Ez által bizonyos tántorgó menést ért el nálam, úgy, hogy a közönség előtt tökéletesen sánta egyénnek kellett feltünnöm. — E közben folytonosan fintorgatta szemeit és ujra felszólított, hogy hunyjam be szemeimet. Én csak a jobbikat zártam be; a balt félig nyitva hagyván, figyelemmel kisértem a velem történendőket. — Erre szembe állítván engem a közönséggel, vezénylé: „Hunyja be szemeit!" és mindjárt rá: „Ébredjen!" Hansen meg volt elégedve velem, de én nem ő vele. Azt mondám neki: „Azt hiszi ön, hogy szemeimet az ön kivánságára nyitottam fel és hunytam le?" Hansen erre azon homályos feleletet adta: „Igen, igen." De ezen felelet nem elégített ki, a miért meg kértem Hansen urat, hogy ismételje rajtam a kisérletet; mire ő vezénylé: „Hunyja be szemeit!" Én erre viszonzám: „Azt akarja-e uram, hogy szemeimet önakaratból hunyjam be, vagy azon véleményben van, hogy azokat azon okból kell behunynom, mert ön akarja?" Hansen ismét csak: „Igen, igen"-nel felelt s hozzátéve: „Zárja le szemeit; nem fogja ismét felnyitni tudni." Én megjegyzém: „Ellenkezőleg, fel fogom tudni nyitni." Erre Hansen úr viszszavezetvén engemet helyemre, egy másik mediumot szólított fel, mialatt azon rám vonatkozó megjegyzést tette: „Hja, ha bizonyos urak csak tettetik az állapotot melyben vannak, úgy a kisérletek nem vezethetnek eredményre." Én könytelen voltam ezen szavakra felkelni. Hansen úr elé lépni és őt felvilágosítani arról, hogy kettőnk között félreértés létezik. De ezen pillanatban kitört a falrengető tapsvihar és szavaim érthetettenekké lettek a zajban. Hansen szokott módján gestikulált. Erre feléje fordulva hangosan mondám: „Uram, ön köznapi schwindler!" és kimért lépésekkel elhagytam a szinpadot.

A tárgyalás folyamában a vádló kinyilatkoztatja, hogy mutatványait egy benne rejlő, de különben az egész emberiséggel is közös erő folytán idézi elő, mely erő azonban nem a delejesség; hirdetéseiben a „delejesség" elnevezést csak azért használta, mert másképen az emberek nem tudnák, miről van szó; de tagadja, hogy ezen erő alkalmazásánál testi (physikai) erőszakot gyakorol egyéneire; az ő befolyása csak lelki (physikai). A biró azon kérdésére, hogy mily jogon használja a „tanár" czimet, tagadja, hogy ezt valaha használta, vagy ezen czimen hirdetné magát; boncztani vagy élettani tanulmányokat sem folytatott.

Ez után következett a tanuk kihallgatása. A legtöbben azt vallották, hogy Hansen erős nyomással hat az egyénekre. A birónak azon kérdésére, hogy tetemes testi behatás folytán beállhat-e némely egyéneknél helyszerü görcs és elmekáprázat (hallucinatio), mind a két szakértő (Dr. Ferroni és Dr. Ruben) azon nézetet fejezik ki, hogy beteges egyéneknél a mondott befolyás alatt a vérkeringés akadályoztathatik, a vérnek az agyra való tódulása következtében az egyén félálomba merülhet, melyben, miután az érzékek eltompulása csak részleges is lehet, — az illető egyén hallhat is, és így besuttogás mellett az elmében ábrándképzetek is állhatnak elő. Hansen ügyére vonatkozólag, igen terhelő tanuvallomásokat tettek már a multhori közleményemben említett Klein Dávid, irnok, (az előadás alkalmával csak tréfából mondta magát „clacqueurfőnöknek"), a megmerevülésnek ügyes tettetője, ki a tárgyalásnál ismét produkálta a biróság és a nagyszámu közönség szemeláttára azon állapotot, melyet már kétszer, u. m. a szinpadon az előadás alkalmával először, és Dr. Kreisler szobájában másodizben — oly mesterileg szinlelt; — továbbá Dr. Schiff, ki a sugólyukból nézte az előadást és jól hallotta, a mint egyik egyén azt mondá a tanárnak: „Ne szorítsa oly nagyon a fejemet, a próbán nem szorította annyira!" Ugyanő azt is állította, hogy egy másik medium, mely már merevedten feküdt két széken, azt susogta a közelében álló inasnak: „Tolja hátrább a széket!" A két szakértő megkérdeztetvén az iránt, valjon tettetésnek vélik-e az említett esetet, — egymástól eltérő véleményben van; az egyik (Dr. Ferroni) tettetésnek véli, de azt most megállapítani képtelen; a másik (Dr. Ruben) az előadott jelenségek után nem következtet szinlelésre.

A vádló képviselője (Dr. Neuda) azon nézetét fejti ki, hogy a járásbiróság nincs hivatva ilyen tudományos kérdést eldönteni. Helyesnek tartaná, ha ama bizonyos egyénnel, kire Dr. Schiff vallomása nehezedik, kisérlet tétetnék. A biró osztja ezen nézetet, de nem nyilvános tárgyalásnál, hanem tisztán szakértők jelenlétében, az orvosi facultás tanári kara előtt óhajtja megtétetni a kisérletet. A vádló

☞ Folytatás a mellékleten.

pénzbe kerül, s így méltán várhatjuk a t. megrendelőktől, hogy kérelmünket teljesíteni fogják.

Mult számunk tárczájában megjelent költemények mellől kimaradt azon értesítés, hogy azok szerzőnek april hó folytán megjelenendő költemény gyüjteményéből vannak véve. A mit ezennel helyrepótolunk.

Annyi kérdés és ügy elintézendő lapunk körül, hogy mai nyilt postánk ismét a szokottnál nagyobb. Nem akarunk senkinek a felelettel adósok maradni.

Tolvajlások czime alatt mult számunkban említettük, hogy Krebs Lázártól 80 frt. ára toll lopatott el. Ezen tollak a napokban az Obermayer-féle majornál levő kertben kukoricza-szárak alatt elrejtve találtattak meg. A tettesnek azonban még nyoma sincs.

Pecséthamisitás. Józsa Bálint hozzánk bevándorolt kutásó, bizonyos előzményeknél fogva, már régen rendőri őrszemmel tartatott, annélkül azonban, hogy őt komolyan kérdőre lehetett vonni. A mult héten megrendelt Érsek késesnél egy pecsétet „Gergelyi község pecsétje" felirattal. Midőn azonban fizetésre került a sor J. kijelentette, hogy pénzét elvesztette és a pecséttel E.-től eltávozott. Érsek bepanaszolta a kapitányságnál Józsa Bálindot. A kapitány úr gyanusnak találván a dolgot, házkutatást rendelt el J.-nél minek eredménye a földben elásva találtatott pecsét lőn. Megkérdeztetvén J. hogy minek csináltátta a pecsétet, azt adta elő, hogy ő szerencsétlen ember, kinek 300 frtja elveszett és ezen pecséttel akart magának bizonyitványt kiállitani, hogy a megyénél segitséget találjon. Mint nála találtatott több hamis bizonyitványból kitünik, J. az aláirások utánzásában is nagy jártassággal bír.

Az országos vásár napja a naptárban tévesen van e hó 23-ára feljegyezve, mert nem 23-án, hanem 30-31-én fog megtartatni. Egyébiránt ez nagyon helyes, mert ellen esetben a pápai vásár a győrivel egy napra esnék, mi vásárunknak és a helybeli kereskedők és iparosoknak, csak hátrányára volna. Ez alkalommal megjegyezzük, hogy a jövő héten a hetivásár szerdán fog megtartatni.

Betörés. Kiskamondon Neuman József boltja, éjjel ismeretlen tettesek által feltöretett és igen sok, a boltban levő áruczikk, ellopatott.

A mészárosok figyelmébe. Miután a hatóságnak tudomására jött, hogy több mészárszékben *a husméréssel* a közönség rovására visszaélések *történnek, ennek* meggátlása czéljából a legszigorubb *ellenőrzés* rendeltetett el. — Egyszersmind *határoztatott*, miszerint e mészárosoknak tudtul *adassék*, hogy a hasiborjukat segédeiknek, de egyáltalában senkinek oda ajándékozni nem szabad.

Gyilkosság-e? Patonáról következőkről tudósítják lapunkat: Opitz József patronai lakos. A napokban kiment Andor Ferenczczel a szőlőbe. Ottkünn elkezdett küzködni a másikkal ki efölött méregbe jött, és Andort ugy meglökte, hogy az eldült, neki esett egy fatörzsnek oly szerencsétlenül, hogy arczát rögtön elfutotta a vér és nem birt mozdulni. Opitz megijedt, beszaladt a faluba segélyért, de mire az kijött, a szerencsétlen már halva volt. A tettes rögtön följelentette magát. Igy beszélik ezt a faluban.

Alakitsuk meg a dalárdát. A „Pápai Lapok"-ban olvassuk: Jelenleg oly kedvező helyzetben vagyunk, hogy kötelességemnek tartom fölszólalni és egyszersmind inditványozni, egy „polgári dalárda" megalakitását. Tudva van, hogy a collegium és a polgári leányiskola növendékeit egy igen jeles énektanár Csekő ur oktatja, kinek ügybuzgóságát is szakavatottságát e téren ismerve bizonyára meghozná az áldozatot, hogy a városi dalárda tagjait is az énekben vezesse. Tisztelettel fölhivom tehát a régi dalárda t. tagjait, sziveskedjenek az egylet ujból megalakitása czéljából egy mielőbbi gyülést tartani. Egy volt dalárda tag. Ez inditványhoz mi is csatlakozunk.

Nem veszett eb volt az, melyet a mult héten agyonlőttek, mert Spitzer állatorvos úr bonczolása folytán kitünt, hogy a meglőtt eben a veszettség legkisebb jele sem volt észlelhető. Ez megnyugtatására azoknak, kiknek kutyái ezen eb által megmarattak és kik ebeiket ennek folytán „vesztegzár" alatt tartják. Mint halljuk néhányan már tulzott elővigyázatból kutyáikat agyon is lőtték. — Kár volt értük.

A zárórai szabályrendelet, a városi képviselőtestület utolsó gyülésének egy határozatával oda módosíttatott: hogy ha a vendégek a nyilvános helyiség főnökétől felszólíttatva nem hagynák el a helyiséget, úgy tartoznak a rendőrök őket távozásra felhivni, mely felhivásnak, ha az illetők nem tennének eleget, azok nevei a rendőrök által felirandók és büntetés végett bejelentendők.

Következő gyászjelentést vettük: Mayer Nep. János maga és gyermekei Irma és József, valamint özv. Lederer Ferencné, Gigler Mária, Lederer Anna férjezett, Dr. Tobisch Ferenczné, fájdalmas szivvel jelentik forrón szeretett nejének, leányuknak, anyjuknak, unokaöcse illetve testvére Lederer Teréziának folyó hó 17-én reggeli 4 órakor, a haldoklók szentségeinek ájtatos felvétele után életének 30-ik évében sorvadás következtében történt gyászos halálát. A boldogultnak földi porrészei f. hó 18-án délután 4 órakor fognak a kálvária melletti sirkertben eltakaritatni. Az engesztelő szent mise áldozat ugyan f. hó 19-én d. e. 9 órakor a plebánia templomban fog a mindenhatónak bemutattatni. Pápa, 1880. márcz. 17. Áldás és béke poraira! A temetés tegnapelőtt foly le nagy részvét mellett.

Városunkban meghaltak f. hó 11—17-ig: Raindl György, r. k., 52 éves, tüdőlob. Kis Jolán, h. h., 21 éves, vérfeloszlás. Balla János, leánya, Francziska, á. h., halva, nehéz szülés. Pomher Györgyné, r. k., 71 éves, tüdőlob. Horvát János, leánya, Mária, h. h., 3 hetes, gyengeség. Víkar Julianna, r. k., 18 éves, görvelykor. Német Istvánné, r. k., 37 éves, vizkor. Mayer Jánosné, r. k., 30 éves, tüdőgümőkor.

KÜLÖNFÉLÉK.

Arany Jánosnak már régóta nem jelent meg arczképe s a régi nem nagyon hasonlit a megszürkült fejü agg költőhöz. Szilágyi Sándor rábeszélésére közelebb lefényképeztette magát az akadémia albuma számára. E kép april 8-án tul többszörösitve pénzért kapható lesz; a jövedelem a magyar irói segélyegylet javára fordittatik.

Seregélyesről veszi a „Sz. és V." a következő sorokat: Szükségesnek tartom a mivelt keresztény olvasókat felvilágositani, milyen állás az orthodox zsidóknál a tanitói és sachteri? A zsidóknál a sachter — ha mellette kántor vagy vorbeter, jegyző és tanitó is — akkor hivatalának általános czime — Mesübed? németül der verknechtete oder versklavte; magyarul pedig — mindenes vagy közszolga vagy közcseléd. És ezen ragály oly általános, oly mindennapias, hogy már csaknem mindenütt Mesübed-tanitó kerestetik!! Azért végezzen a tanitó Präperándiát, hogy minden szolgálóleány hatalmaskodhassék rajta „Fene egye meg, jöjjön már sachtolni?!" — Azonkivül templomszolgálatot is tegyen. — Szombat és ünnepnapokon — a mitzveszt árvereztetni! Honnét ered ezen Schmutz-Wirtschaft? csak a rabbiktól. Igy például itten Seregélyesen mindig külön tanitó — és külön schachter — vorbeter volt. De a lovasberényi rabbi inditványára, mert ugy mondta ő október 22-én: kapnak önök egy végzett 4 osztályu tanitót, ki sachter és vorbeter is — egy szóval mesübed a tanitó.

A szegedi gyásznap évfordulóját kegyelettel ülte meg a nagy csapás által sujtott város lakossága! A gyászünnep éjfél után egy órakor kezdődött a harangozással. A délelőtti órákban az összes hitfelekezetek alkalmi istenitiszteleteket tartottak és Szeged összes imaháza zsufolva volt az ájtatoskodók seregétől.

A trónörökös kézfogója. A főrendiház üdvözlő küldöttsége már szintén megalakult; tagjai az elnökön kivül a következők: Simor János Magyarország herczegprimása, Pejacsevich László gróf, Horvát-, Szlavon-Dalmátországok bánja, Cziráky János gróf m. kir. főlovászmester, Festetich György gr. koronaőr, Samassa József egri érsek, Román Miron metropolita érsek, Eszterházy Pál hg. Sopronmegye főispánja, Andrássy Gyula gróf, Bánffy Miklós gróf, Károlyi Gyula gr., Prónay Dezső br., Vécsey József br., Wenckheim Rudolf gr. Az országgyülés küldöttségeit a két ház elnökei vezetik. Az üdvözlőbeszédet Simor primás fogja mondani.

Öngyilkos városbiró. Tata város egykori városbirája, Kremlicska Venczel felakasztotta magát. Mesterségére nézve posztónyiró volt s nagy vagyont szerzett; idegen létére annyira megkedveltette magát, hogy városbirónak választották. Négy évig viselte e tisztet; az utóbbi időben azonban szerencsétlen vállalatokba bocsátkozott, koldussá lett, s a csapás annyira hatott rá, hogy elméje is megzavarodott. Azután lányánál visszavonultan élt, lelki baja vissza-visszatért s valószinüleg ez állapotában követte el az öngyilkosságot is.

A közönsèg körèből

Tekintetes szerkesztő ur!

T. Vécsey István urnak a „Magyar Vidék" 20-ik számában „A germanisatióról" irt czikkének felvilágositásául szabad legyen a „Magyar mérnök- és épitész-egylet közlönyé"-nek 1880. január és február XIV-ik kötetének I. füzet 119- és 120-ik lapjain a nagyméltóságu miniszter urhoz felterjesztett folyamodvány elolvasását melegen ajánlanom. — Tökéletesen meg lévén győződve, hogy ezen több tekintélyes egyén aláirásával felterjesztett folyamodvány, sokkal nagyobb és tisztább felvilágositást fog adni, mint t. Vécsey István urnak a „Magyar Vidék" 21. számába V. S. ur adhatott volna.

Tisztelettel maradok kész szolgája

egy városi polgár

Szerkesztői levelezés.

Merengés... nagyon gyenge, úgy hogy némi igazitások is — melyek megtételére kivételesen szivesen vállalkoztunk volna — sem használnának neki. Aztán pedig az a passus:

Csak visszajönne még egyszer
Az ártatlanság szép kora, —

könnyen félreértésekre is adhatna okot, mert hát „a világ gonosz nyelve maró." Különben legyen szabad további becses közreműködésére számitanunk, mint általában szeretnők, ha a „szép" nem-gyakrabban keresne fel bennünket bár „zsengék"-kel is. Fogadja szives üdvözletünket!

A szerelmes ... nem közölhető. Az utolsó versszakot itélje meg ön maga, vajjon van-e benne csak egy csepp logika is:

Legédesebb boldogságom
Érted van leányka. —
Mint a völgynek, rétnek te vagy
Lelkem szép virága.

Úgy látszik, hogy ön imádója a... vad sóskának, mert ez virul nemsokára völgyben és réten, s párolog az asztalon. Bocsánat a megjegyzésért, de mi körülbelül ezt olvassuk ki az idézett versszakból, ön pedig bizonyosan mást akart mondani — —

A „Veszprém" t. szerk. .... Köszönet!

Magy. ált. iparegylet. Más alapon állunk.

St. F. S—n. A kérdéses czikket nem sodorta el az árviz, de igenis tárgyát majdnem, hogy elnyelte az idők folyama. Azóta az a bizonyos úri ember más helyen feltünést okozott, s azt mondják, hogy nem „schwindler." — A humoreszket kérem, s ha mellékelve lesz egy kis tudósitás is arról a ti paradicsomi életetekről, — kettős üdvözlet!

„Uj Budapest" ... a számok kimaradoznak; e héten egyet sem kaptunk. Kérünk szives intézkedést.

K. M. urnak Budapest. Mult számunkban jelentek meg a „fejedelemnő" dalai. A többit is várjuk.

Női hiuság... lehet, hogy sorra kerül, de most még nem. Vidéki tudósitásokat szivesen veszünk.

N. N. urnak helyben. Most már semmi közünk az ügyhöz. Ha tetszik, tessék tovább is bolygatni — de máshol. Igazság, béke és tisztesség!

Egy másik városi polgár ... ha ön, mint állítja, figyelemmel olvasgatja lapunkat, úgy tudnia kellene, hogy mi az ön altal érintett ügyben határozott és tántoríthatatlan állást foglalunk el. Más véleményeket, melyeket különben magunkévá nem teszünk, az „audiatur et altera pars" elvénél fogva közöltünk és ezentúl is közölni fogunk. Ennélfogva a szemrehányást, mint indokolatlant, visszautasitjuk.

M. R. urnak T. ön csalódik. Mi nem azt akarjuk, hogy a zsidóság a többi fölé kerekedjék, — hanem a „liberté, egalité és fraternite" magasztos tanait magunkévá téve, társadalmi páriákat nem ismerhetünk el. — Ez meggyőződésünk, s ettől nem is térünk el száz Istóczy kedveért sem.

Győr. Elvárjuk a többit.

Boross. Köszönet. Mihelyest időnk engedi, magánlevelet menesztünk útnak. Üdvözlet!

Hozzá ... búcsu... nagyon is kezdetlegesek, s így nem is közölhetők.

Tapolcza. Köszönöm. Takarékosság szempontjából más alakot kellett neki adnom. — Az „udvari poéta" nem tartotta meg szavát, s ez nem szép március 15-iki embertől! Mondd meg neki.

Gabona-árak.

PÁPA:

100 klgr. vagyis métermázsánként.

Buza: jó 14 frt., — kr. közép 13 frt. 50, alsó 13 frt. — kr.
Rozs: jó 10 frt. 80 kr., közép 10 frt. 70 kr., alsó 10 frt. 50 kr.
Árpa: j. 9 frt. 20, 8 frt. 70 kr. és a. 8 frt. 20 kr.
Zab: j. 8 frt. — k. 7 frt. 80 kr. 7 frt 60 kr.
Tengeri: j. 8 frt. 50 kr., k. 8 frt — kr. és a. 7 frt. 80 kr.
Burgonya: 2 frt. 50 kr.
Széna: 3 frt. 2 frt 50 kr.
Zsup: 3 frt., 2 frt 60 kr.

Pápa, 1880. márt. 12.

Polgármester.

Felelős szerkesztő: ***Bánfi János.***

Helyiség-változtatás.

Van szerencsém a t. cz. közönséggel tudatni, miszerint

ügyvédi irodámat

s lakásomat az uj-utázában lévő Rezenka-féle 142 számu házba helyeztem át.

Krausz Adolf, ügyvéd.

Hirdetések

a „Magyar Vidék" részére

Nobel Armin könyvnyomdájában

a legjutányosabb árért fogadtatnak el.

A DIVATÁRU-CZÉG

FISCHER TESTVÉREK

GYŐRÖTT

(az általános iparbank házában)

a tavaszi idényre raktárukat a legdivatosabb és legizletesebb divatczikkekkel felszerelték és különösen ajánlják:

Valódi gyapju **ruhaszöveteiket**, különféle legujabb mintákban **27 krért**

Kitünő minőségü **cretonokat** és pedig: Valódi *cosmanosit* **17 krért**

Valódi *köchlinfélét*, mely bárhol is **45** kr. nálunk **csak 27 kr**

Oxfordot **17 krért**

Valódi *angol oxfordot* **27 krért**

Valódi *mühlhausenit* **23 krért.**

Továbbá ajánlják dusan felszerelt raktárukat **ESŐKÖPENYEK** és **női FELÖLTŐKBŐL** bámulatos olcsó árakon.

NAPERNYŐKBŐL 90 krtól egész 4 frtig, SELYEM ESERNYŐKBŐL 3 frt 50 krtól egész 5 frtig mindig nagy választékot tartunk.

Üzletünk oly kiterjedt ismeretességnek örvend, hogy naponta az ország minden részére rendeléseket küld, melyek mindenütt csakis a legnagyobb tetszés és elismeréssel fogadtatnak és amely körülmény elég bizonyitékul szolgál arra, miszerint hirdetményeinket nem közönséges fölkiáltásoknak tartják!

Mintákat kivánatra bárhova is bérmentve küldünk!

115.
V. 1880. szám

Árveresi hirdetés.

Alulirt kir. birósági végrehajtó a polg. tk. rdtt. 403. §. értelmében ezennel közhirré teszi, hogy a pápai kir. járásbiróságnak $\frac{941, 924}{p. 880}$ $\frac{481, 943, 940}{p. 880.}$ számu végzése által, Beck Franciska ellen Posznánszky, Strelitz és több felperes részére 5878 frt 32 kr követelés végett elrendelt biztositási végrehajtás folytán biróilag lefoglalt s 2518 frt 35 krra becsült nórinbergi kereskedelmi czikkekből álló ingóságok nyilvános árverés utján eladandók, minek a helyszinén, vagyis Pápán, alperes bolthelyiségében leendő eszközlésére határidőül 1880-ik évi márczius hó 22- és 23-ik napjának d. u. 2, ugyanazon hó 24-, 30- és 31-ik napjának d. e. 9, végre april hó 2., 5. és következő napjainak d. u. 2 órája kitüzetett, melyhez a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érdeklett ingóságok ezen árverésen, a polg. tk. rdtt. 406. §-a szerint, szükség esetében, becsáron alul is eladatni fognak.

Kelt Pápán, 1880., márcz. 15-én.

Mészáros Károly,
kir. bir. végrehajtó.

Özv.
ROSENBERGER IGNÁCZNÉ
Szél-utcza Pápán

tisztelettel ajánlja ujonnan felszerelt

kalapraktárát

hol mindennemü divatos kemény és puha **uri- és gyermekkalapokban** nagy választékot tart. Azonkivül kaphatók a legjobb minőségü **kocsis- és inas-kalapok**, ugyszinte **tüzoltó-, honvéd-, posztó- és selyemsapkák, darócz-, bársony- és selyem-házisapkák** a **legjutányosabb árakon.**

Elfogad mindennemü téli ruhákat a nyár tartamára gondozás végett.

Van szerencsém a n. é. közönségnek tisztelettel tudomására hozni, hogy a

vasuti indóháznál

lévő

VENDÉGLŐT

átvettem és a nyári idényre a legizlésesebben és legnagyobb tisztasággal iparkodtam a helyiséget, valamint a *kertet* helyreállittatni. Hogy a n. é. közönséget kielégitsem, bátor vagyok tudatni, miszerint kertemben minden **szombat-, vasár- és ünnepnapo on CSERESNYÉS KÁROLY** jóhirben levő zenekara fogja a t. közönséget mulattatni.

A n. é. közönség becses pártfogását kérve, maradok

tisztelettel

Spielmann Ferencz,
vendéglős.

Hirdetmény.

Van szerencsém a t. cz. közönség tudomására juttatni, mikép

rőfös és divatáru raktáram

a legujabb férfi-fehérnemü, és pedig **schiffon-, zephir- és oxford-ing, gallér, kézelő és nyakravalókkal** nagyobbitottam. A közelgő tavaszi idényre a legdivatosabb **férfi- és női divatáru, vászon és gyapjuszöveteket** bátorkodom figyelembe ajánlani.

Teljes tisztelettel

Steiner Bernát.

Tisztelettel tudatom a n. é. közönséggel, hogy nálam, a „SZEGSZÁRDI BORHOZ" czimzett vendéglőben, Pápán, a ***főtéren tiszta baranyai törkő-***, valamint igen ***jó ó szilva-pálinka***,

של פסח

ezenkivül még a legfinomabb minőségü

valódi

szegszárdi vörös bor

kapható.

Laptulajdonos és kiadó: **Nobel Armin.**

Pápán, 1880. Nobel Armin könyvnyomdájából.

a kedves kis szónokot, kinek szinte könyek pergéne szemeiből és meghatottan válaszolt szokott higgadtságával és szeretetreméltóságával — könyezett ott minden gyermek, de még a férfiak szemei is mind könyben usztak. A babérkoszorú szallagján e felirat diszelgett aranybetükkel: „A kis-czelli izr. felek. iskola szeretve tisztelt igazgatójának.“ Élénk éljenzéssel fogadtatott az iskolanövendékek részéről igazgató urnak azon igérete, hogy az iskolát továbbra is lehetőleg pártolni és haladását érdekkel fogja kisérni, sőt a jövő évi zárvizsgára eljövend. Hozza Isten körünkbe!

Este hét órakor városunk intelligenciája s több jeles vendég közel- és távolból gyült össze a vasuti étkezde II. osztályu termében rendezett diszlakomára. Ott láttuk dr. Böke Gyula tanár urat és dr. Rosenberg Gyula urat Budapestről, Pick Gyula urat Szombathelyről, több urat Pápáról és egyéb vidéki városból.

Brunner Alajos, a vasuti vendéglős ez alkalommal sem ejtett csorbát régi jó hirnevén, sőt még emelte azt; a pompásan terített asztalok, gyönyörü virágcsokrokkal diszitve, a választékos s kitünően izletes étkek és a jó bor csakhamar fölvillanyozták a kedélyeket, és egyszerre csak halljuk: „Uram, uram Berzsenyi Dezső uram szólok az urnak“....

Vidos Kálmán ur emelte poharát az ünnepély hősére.

Eléggé ismert e népszerü és közkedvességü urnak szónoki tehetsége, mely ünnepélyes komolysága mellett az élcz és humor szikráival van fűszerezve. Elősorolta dr. Freund Benedek érdemeit mint orvos, mint városi- és honpolgár és kifejezést adott édes mindnyájunk sajnálatának affölött, hogy körünkből távozik.

Utána dr. Rosenberg Gyula Kis-Czell városa és polgáraira emelte poharát, kiemelé, hogy Kis-Czell városa mintaképül áll polgárainak egyetértésében és összetartásában minden rang- és vallásfelekezeti különbség nélkül — ez oka, hogy halad, fejlődik és művelődik.

Pick Gyula fényesen sikerült hosszabb szónoklatban Vidos Kálmán urra köszöntötte poharát kiemelve, hogy a barátság Freund B. ur és a *Vidos család* közt még a mozgalmas negyvennyolczas *évekből* való, a midőn ez Vidos Józsefnek, a *dicső szabadsághősnek* személyes barátságát és *becsületét* kiérdemelte és a válság végperczéig kitartott mellette. Éltette Vidos Kálmánt mint a kemenesaljai nemes Vidos család jelenlevő köztiszteletü tagját.

Dr. Böke Gyula tanár ur Missori Ferencz városbiró urra emelte poharát — elmondta, hogy ő 1851-ben hallotta először Kis-Czell városát említeni, és akkor Fényes Elek statistikájában utánlapozva egyebet nem talált, minthogy ez: mezőváros hat száz lakossal, bucsujáróhely.... és most rövid évek óta Kis-Czell fölküzdötte magát Kemenesalja középpontjává, van virágzó ipara és kereskedése, vasuti állomása a vidékbeli közlekedés csomópontjává teszi, intelligenciája oly tekintélyes, hogy az ország bármely nagyobb városának is becsületére válnék s ezt összetartásának, egyetértésének és előljárói ügybuzgóságának köszönheti — éltette tehát Missori Ferencz városbiró urat, mint aki itt Kis-Czell városát képviseli.

De ki tudná mind elősorolni a sürün egymás-után következő szebbnél szebb szónoklatokat! szóllott Berzsenyi Dezső ur, dr. Berzsenyi Jenő, Szakonyi Miklós és Stern Ignácz urak, ez utóbbi a diszlakoma rendezőire: Vidos Kálmán, Pick Zsigmond, Missori Ferencz és Riedt Károly urakra köszönté poharát.

Ni csak! most jut eszembe, hogy oly udvariatlanságot követek el, mely a legkeményebb büntetést érdemelné! hisz delnőinkről is megemlékeztek többen is — és azt kellett volna első helyen említenem.

Missori Ferencz városbiró ur felelve dr. Böke tanár szavaira, köszönetet mond neki, hogy rólunk és városunkról ily szépen vélekedik, örömmel veszi tudomásul, hogy az igen tisztelt tanár ur kedves neje után (Freund B. leánya) kis-czellinek s kemenesaljainak vallja magát és élteti nagyságos Böke Gyuláné, született Freund Etel urhölgyet, ki szépsége és műveltsége által nekünk egy ily kitüno és jeles polgártársát birt a szerelem rózsaláncaival lebilincselni!

Majd ismét Böke tanár emel poharat és érdekes fejtegetéssel mutatja ki, hogy bár mi magyarok keleti nép vagyunk, hol a nő csak igen alárendelt szerepet játszik, mégis a magyar, a vele született lovagias gondolkozása folytán, mindig kiválóan tisztelte és becsülte a nőket; élteté Vidos Kálmánné született Gündöcz Franciska urnő ő nagyságát.

Vidos Kálmán ur Pick Henrik urat élteté, kiemelé érdemeit mint kiváló nagy iparos, ki a kis-czelli kereskedelemnek tekintélyt és becsülést szerez a bel- és külföld számos piaczain.

Veber Ignácz állomási főnök meleg szavakban említi föl dr. Freund B. urnak érdemeit mint vasuti orvosnak a hivatalnoki kar, a személyzet és főkép a vasuti betegségelyző-egylet nevében neki köszönetet és elismerést nyilvánít.

Rosenberg Henrik ur a vasuti tiszti karra emelte poharát és Benkő ügyvéd ur Stern Ignácz urra: továbbá:

Dr. Böke Gyula Rosenberg Henrik urra mint a kis-czelli takarékpénztár vezérigazgatójára emeli poharát, elmondja miként ezen virágzó pénzintézet az, mely a város és vidékbeli ipar- és kereskedelemnek lendületet ad — élteti Rosenberg Henrik urat, kinek ez intézet fölvirágzását első sorban köszönheti.

Igy folyt ez tovább és tovább, órák hosszat, és csak egy maradt köztünk komoly és hallgatag az ünnepély hőse — dr. Freund B. — látszott rajta, mily nehezére esik neki ily sok jó-akarót, ily számos barátot itt hagyni.

Hiában iparkodott Vidos Kálmán ur, mint mellette ülő szomszédja őt csattanós és találó fölköszöntései által fölviditani.

Éjfél után két órakor szétoszlott a társaság, együtt és egyenkint szivélyesen elbucsuzva és kezet szorítva a távozóval.

Vezérelje Isten a derék férfiút további élettutain és éltesse soká! hozza vissza körünkbe néhanéha, hogy megmutathassuk neki mint szeretjük — tiszteljük.

Boross.

Irodalom.

A rongyszedő fia. Elbeszélés, irta Bánfi János. — Mintán lapunk még nem hozott ismertetést e müről, s most, hogy szerző e lapok szerkesztője lett, munkatárstól nem is közölhet olyant, — nem tartjuk fölöslegesnek vagy tán hibáztathatónak, ha a hivatott sajtó egy-két idevonatkozó véleményét ide igtajuk. — A közoktatásügyi m. kir. ministerium által kiadott „Néptanitók lapja“ 5 számában Mayer Miksa úr miniszteri fogalmazó és ismert nevü ifjusági iró a következő ismertetést hozza:

Ifjusági és népkönyvtár. Szerkeszti Bánfi J. 1. füz.

„A rongyszedő fia.“ Kiadja Nobel Armin Pápán. Ára 40 kr.

Ügyesen szőtt és sikerülten kidolgozott, kezdettől végig érdekfeszitő elbeszélés, mely szerzője kétségtelen hivatottsága mellett tanuskodik. Szerző előttünk e téren homo novus. Irt ugyan, ha jól emlékszünk „A szántó család története“ czim alatt már egy nagyobb elbeszélést, de ez sajnálatunkra nem került kezeink közé.

Mindazonáltal üdvözöljük szerzőt, mint nép és ifjusági irodalmunk szépreményü munkását. Mert előttünk fekvő müve is a tehetség és komoly törekvés fölreismerhetetlen jellegével bir.

Szerző érdekes mesét tudott kigondolni s kellemesen tudta is azt elbeszélni. Ismeri az ifjuság és a köznép apperceptióját, s tud hozzá alkalmazkodni; van irodalmi izlése, s többnyire helyes tapintata. Ez csak néhány helyen hagyja cserben, miut pl. a 86 lapon, midőn a gonosztevők barlangjában történtekre ezen czélzástkoczkáztatja: „Bizony nem valami épületes dolgok lehettek azok, melyeket ott látott, mert undorral fordult Pintérhez stb.“ Az ifju olvasó e kép keretét kiszinezi, ami épenséggel nem kivánatos; vagy pedig a 191. lapon, ahol a hitfelekezeti irányzat nagyon is hangsulyozva van.

Szerző irálya itt-ott zamatos, emelkedett, de általában nem egészen népies; mindazonáltal elég magyaros és könnyü. Helyenkint áradozó és nem ment frázisoktól, de legtöbbnyire élvezhető, egyszerü és tartalmas. Germanismusok is fordulnak elő, de sem oly mennyiségben, sem pedig oly kirivók, hogy az irály érdeme általuk lényegesen csökkentetnék.

Midőn tehát a tehetséges szerző sikerült müvét melegen ajánlani kedves kötelességünknek tartjuk, s tőle még sok s még jobb hasonnemü könyvet kivánunk s elvárunk, nem tehetjük, hogy az ügy érdekében, egy érdemleges megjegyzésünket fel ne hozzuk, mely t. szerző részéről talán behatóbb megfontolást érdemel.

E megjegyzésünk müve tendentiájára vonatkozik. Sakkhuzás akar lenni ezen elbeszélés az „Istóczismus“ ellen? Helyeseljük a szándékot, de attól tartunk, hogy ily kirivó alakba öltöztetve meg nem valósitható. Vajjon nem lehetett volna-e a zsidó gyerek helyett keresztény fiut a történet hősévé tenni, s pl. Nickleby jótevőjét zsidóvá avatni? Utóvégre Kóbival semmi lényeges nem történt, ami keresztény fiun is meg nem eshetett volna. Tartunk tőle, hogy az annyira kidomboritott czélzatosság a kivánt eredmény ellenkezőjét fogja szülni. A köznép legfölebb azt mondja a végén: „No lám, a zsidónak még ebben is milyen szerencséje volt!“ Bánfi nem ezt akarta elérni, de akkor nem lett volna szabad neki a hitfelekezeti kérdést oly igen élére állitani, mint pl. a 191—92. lapon, ahol a magasztos csaknem — az ellentétével érintkezik, s Kóbi szájából még csak a „Borsszemjankóbeli“ Seifensteiner Salamon-féle kitétel hiányzik: „Zsidó vagyok, s böszke

---

ügyvéde közli az illetőnek nevét és lakását (Oppel Ferencz.) A tárgyalás az intézkedések megtétele végett néhány napra felfüggesztetett.

Ezen idő alatt helytartósági rendelet folytán a rendőri hivatal azon kérettel fordult az orvosi facultás elnökségéhez, hogy adjon véleményt következő 3 pontról: 1. Valjon az idegekre és a nyak edényeire gyakorolt nyomás, 2. Valjon az önkívület és immerevség előidézése és 3-szor Valjon egy meredtségbe ejtett emberi testre való ráállás vagy rálülés, miként ezen műveletek Hansen mutatványainál előfordulnak, lehetnek-e az illető egyének egészségi állapotára káros befolyással? — A 12 tagból álló tanári kar véleményezése ez: Az 1. kérdésre vonatkozólag kimondja, hogy a nyak- és idegedények szorítása, nyomása az egészségre aggályos, sőt bizonyos körülmények között veszélyes befolyással lehet. A 2-dik kérdést illetőleg: Ha ugyan áll az, hogy az immerevség állapota előidézhető és ez nem alapszik csalódáson, úgy ezen esetben káros utóhatások mindenesetre állhatnak elő és pedig nem csak érzékeny vagy gyengéknek látszó természeteknél, mert sokszor a legerősebb és legegészségesebb egyénekben is nagy érzékenység lakik, ilynemű behatásokkal szemben. A 3-dik kérdésre határozottan igenlőleg hangzik a felelet és az ilyen eljárás Hansen úr részéről durva erőszakoskodásnak nevezhető. — A bizottság az előadásoknak azonnali beszüntetését hozza javaslatba. A helytartóság erre Hansen előadásait határozottan betiltotta, és a Ringszinház igazgatónőjét ezen tilalom áthágásáért, a mennyiben ő még folyvást hirdette az e nemü előadásokat, — megbüntette.

Talán a feuti véleményezésben feltüntetett egészség ellenes behatások szempontjából, látta jónak a járásbiróság a tervezett delejezési kisérletről lemondani. Elégnek tartotta, az illető egyént, Oppel Ferenczet, tanuképen kihallgatni. Ez azt vallja, hogy azon perczetől, melyben a tanár őt megdelejezte, semmire sem emlékszik, eszméleten kivül volt, tehát ama megjegyzést a szék félretolásáról, sem tehette; és ha csalást vagy ámítást követett volna el a szinpadon, nem ajánlkozott volna ujra a biróságnak ujabb kisérlet megtételéhez. — Ez tehát Hansen embere; csakhogy a biróság nem bocsátotta őt esküre, mivel egy eszméletlen állapotban létező ember, ezen idő alatt lefolyt eseményekről érvényes vallomást nem tehet. Utólagosan még kihallgattatott Szombathi nevü tanu, ki azt vallja, hogy tisztán látta, a mint az egyik delejezett egyén táncz közben folytonosan nevetett s arczát a vele tánczoló válla mögé igyekezett elrejteni; a táncz végeztével zsebkendőjével legyezte magát és csak ez után mondta még a tanár: „Ébredj!“ — Kleinnél pedig azt vette észre, hogy ez, midőn halálmeredtségben fekűdt, egyizben, midőn a tanár tőle elfordult, száját nyitotta fel, de a tanár mozdulatára, ismét hirtelen becsukta.

Végre a mindkét részről tartott védbeszédek után, a biróság kimondta az itéletet, melylyel Fischer Henrik vádlottat a becsületsértés vádja alól fölmenti. Az indokok közül felemlítem még ezeket: A „schwindler“ szóval a vádlott csak a vádló eljárását akarta jellemezni és az nem tekinthető sértésnek. Épen oly kevéssé sértő van ezen szóban: „köznapi“ (gemein), mert ezen szó gyakran használtatik ezen értelemben: „közönséges.“ A latinban is vulgaris és communis egyértelmüek. A biróság a vádlott részére kedvezőbb értelmezést fogadja el. Tekintetbe veendő, hogy habár vádlottnak magaviselete a szinpadon semmiféle irányban sem menthető, mégis ő ezen viseletéért már a rendőri közegtől a legmagasabb pénzbirsággal büntettetett meg. — Hanem azt állította, hogy a benne rejlő, ismeretlen és a tudomány által még fel nem derített erő által éri el a csodás eredményeket. A szakértők abban egyeztek meg, hogy ugyanazon eredmények physikai behatás által is elérhetők; a tanuk többsége odavall, hogy náluk ilyen hatás alkalmaztatott. A tanár uton-utfélen „delejezési mutatványok“-at hirdetett, — és igérkezett, személyeket akaratjának szolgáivá tenni; — de később kimondta, hogy mégsem delejezés az, a mivel ő experimentál, hanem egy más erő; — és kisérletei nagy számban nem is sikerültek; tehát ő a

rá, mert ha nem is volnék bőszke, mégis zsidó volnék!"

Tehát ne éles kitételekben s kifejezésekben keresse máskor szerző a hatást, mert oly tehetség, mint ő nem is szorul reá. Tud érdekes, sőt megkapó mesét szőni; erre bizza ő a hatást, s nem fog csalódni.

A könyv kiállítása csinos, ára 202 lapnyi terjedelméhez képest igen jutányos.

Mayer Miksa.

Ugyanezen lap ugyanazon számában a Győrött megjelenő „Magyar ifjusági és népknyvtár" is van ismertetve. Ezen ismertetés vége pedig így hangzik: „Mindezeket összevéve, sajnálattal kell ismételve kijelentenünk, hogy e férczelmény nem érdemelte meg a nyomdafestéket; folytatását nem kívánjuk." S ezt is Mayer úr írja. — Mi is annak idejében azt mondtuk, hogy „győzzön a jobb." A „Magyar paed. szemle" részéről is jeleztek szerzőnek ismertetést, hozni fogjuk azt is.

Szives tudomásul! A „Népdal" és „Csárda előtt" czimű olajszinnyomatú jutalomképek igért párjai „NÉPMONDA" és „PULYKA TOLVAJ" — melyek Jankó János eredeti festményei után a külföld egyik legjelesebb műintézetében sokszorositattak, — már elkészültek s mától kezdve, egyenkint 4 frt utánfizetési kedvezmény ár mellett kaphatók. Minthogy ezen képekre csupán csak a „Képes Családi Lapok" rendes járatói tarthatnak igényt megrendelések legczélszerűbben ott eszközölhetők, honnan a „Képes Családi Lapok" füzetei közbesitettetnek. Azon t. megrendelők, kik közvetlen kiadóhivatalunktól óhajtják e képeket, sziveskedjenek az esedékes összeget póstautalványnyal előre beküldeni, — mert utánvételre szóló megrendeléseket — póstai vitelbér kimélés czéljából, — nem teljesitünk. Vidéki megrendelők minden egyes kép után, csomagolási költség fejében 50 krral többet fizetnek. Ez alkalommal ismételve ajánljuk a „Képes Családi Lapok" 1—26 füzetéhez (I. évfolyamához) való igen diszes és tartós kötési táblákat finom angolvászonból, külön e czélra rajzolt aranyozott czimnyomással. Egy darab ára csak 1 frt 20 kr. Ily rendkivül olcsó kötettábla megszerzése által a „Képes Családi Lapok" I. évfolyamát bármely könyvkötő csekély díjért beköthetí s a t. előfizetők oly diszkötetet szerezhetnek maguknak, minőt egyátalán semmiféle árért se lehet megkapni, mert a hozzávaló mintarajz metszete kizárolag e táblák számára készült. Megrendelhető ugyanott honnan a „Képes Családi Lapok" füzetei járatnak vagy az összeg előleges beküldése mellett alulirt kiadóhivataltól. Mehner Vilmos könyv- és műkiadó. Budapest, IV. kalap-utcza 6. sz.

A „képes családi" lapok 21 — 24 füzeteinek tartalma: 21. szám. Csiky Gergely. Lant és kard, vagy Petőfi élete és halála. Irta Áldor Imre. Szép, jó, nemes vagy lányka . . . Bagyik Ferencz költeménye. Az elvesztett otthon. Dubois L. beszélye. Egy rejtélyes házasság. Elbeszélés. Az első dobbanás. Szabó Géza költeménye. A szentpétervári Sándor-hid. Gróf Sándor temetése. A bankár úr titkai. Braddon E. regénye. Japáni képek. Némely szokások a régi korban. Mozaik. Humor. A ravasz Náthán. Derék szolga. Adomák. Sakkjáték. — Talányok. — Szerkesztői üzenetek. — 22. szám. Lant és kard, vagy Petőfi élete és halála. Irta Aldor Imre. Népdalok I. II. Pósa Lajostól. Egy estély hősei. Benedek A. elbeszélése. Egy rejtélyes házasság története. Gondolatok. A merengő. Szentpétervári képek. A nép házi gyógyszertára. Dr. Sch. után. A bankár úr titkai. Braddon E. regénye. A malomban. Mozaik. Humor. Kutyukutty és Brekike. Sakkjáték. Talányok. Szerkesztői üzenetek. — 23. Lant és kard vagy Petőfi élete és halála. Irta Aldor Imre. Kertemben . . . . Mezey József költeménye. Egy estély hősei. Elbeszélés, irta Benedek Aladár. Paulay Edéné. Egy rejtélyes házasság története. Elbeszélés Házias mulatságok Pompejiben. Gondolatok. A suszter-inasok. Képek az állatvilágból. A gólya. A bankár úr titkai. Braddon E. regénye. Mozaik. Humor. Furcsa szórakozottság. Még azt sem tarthatom meg. Bálint gazda és az ő szamarai. Talányok. Sakkjáték. Szerkesztői üzenetek. — 24. szám. Lant és kard, vagy Petőfi élete és halála. Irta Aldor Imre. Visszaemlékezés. Mészáros István költeménye. Egy estély hősei. Elbeszélés, irta Benedek Aladár. Egy rejtélyes házasság. Elbeszélés. Menyegzői szokások Japánban. A kis makranczos. Az árvíz allegoriája. A nép házi gyógyszertára. Válságos helyzet. A bankár úr titkai. Braddon E. regénye. Mozaik. Humor. Csipős köszönet. Minek a fogkefe! Adomák. Talányok. Sakkjáték. Szerkesztői zűenetek.

Az „Ország-Világ" hetedik száma megjelent, hozva számos kép mellett egy gyönyörű műlapot is: „A szegények vigasza" czimen. Közleményei közül kiemeljük Beöthy Zsolt tanulmányát: „XVI. századbeli epikusok eszményei és műnevei." Vizváry Gyula jóizű karczolatát a szinlaposztóról, dr. Rosenberg Lajos értekezését „Börtöneinkről és rabjainkról" s végre dr. Grossmann Lipót a szem ápolásáról szóló czikkét, Szász Károly és Fejes István nevei képviselik a költészetét. E füzet is élénk, változatos.

Tekintetes Szerkesztőség! Nem mulasztahatom el egy közérdekű s páratlanul botrányos tényre fölhívni a tekintetes Szerkesztőség figyelmét, kérve, hogy e tényt becses lapjában felemlítse. Az eset a következő:

A napokban egy született magyar ügynökömet felküldöttem Bécsbe, hogy kiadványaimra, különösen az „Ország-Világ"-ra az ottan élő magyar családok körében előfizetéseket vegyen fel. Emberemnek Bécsbe érkezve, első dolga volt, mint ezt a törvény megkivánja, engedélyért folyamodni a rendőri hatósághoz. De minő hátirattal kapta vissza folyamodványát.

A hátirat igy hangzott: „Az engedély meg nem adható, 1) mert magyar kiadványokról van szó; 2) mert van elég osztrák kiadó, kiket az osztrák hatóságoknak támogatniok kell s igy külföldieknek hasonló engedély semmi körülmény közt nem adható."

Igy állunk hát ebben a dicsőséges Gesammtmonarchiában, ez az a boldog dualismus?

Köztudomásu dolog, mennyire eláraszták hazánkat évtizedek óta az osztrák kiadók és könyvárusok mindenféle külföldi nyomtatványokkal, leginkább erkölcsrontó rablóregényekkel anélkül, hogy ügynökeik valami nehézségre találnának a magyar helyhatóságok részéről, avagy csak egy fillér kereseti stb. adó fizetésére lennének kényszeritve.

Rajtunk tehát a sor, hogy ez állapotnak véget vessünk s ez okból appellálok az összes illetékes rendőri hatóságokra, fogassák be és toloncoztassák el a hazánkban nyilván törvénytelenül szertebarangoló osztrák kolportőr-hadat.

Rautmann Frigyes, könyvkiadó.

A vallás- és közoktatásügyi magy. kir. miniszterium a következő körlevelet küldötte szét a hazai összes egyházi és világi tanhatóságokhoz.

Minthogy Pestalozzi Henrik jeles nevelő- és ritka emberbarát elveinek terjesztése hazai nevelés-ügyünkre nézve csak hasznos lehet, indíttatva érzem magamat a „Pestalozzi válogatott paedagogiai munkái" czimű — Zsengeri Samu fővárosi tanító által lefordított és magyarázatokkal kisért művet a tanító-képezdei és tanító könyvtárak használatára ajánlani.

Miről van szerencsém czimedet további szives intézkedés végett tisztelettel értesiteni.

(Közöljük a mn. miniszterium körlevelét úgy, ahogy az hozzánk beküldetett. A t. fordító úrhoz csak egy szerény kérelmünk van: legyen a magyar Pestalozzi magyaros is. Szerk.)

Vidéki és helyi hirek.

Tisztelt olvasóinkkal *tudatjuk, hogy a jövő számok valamelyikében* **„A szerkesztő nyilt postája"** *czim alatt új rovatot nyitunk lapunkban, melyben mindazon közérdekü kérdésekre fogunk felelni, melyek a t. közönség köréből hozzánk érkezni fognak. Reméljük, hogy ezen rovatunkat számosan fogják igénybe venni. — A kérdések, mint minden egyéb küldemény, egyenesen a szerkesztő nevére czimzendők.*

Lapunk mult számából *kiszorult a t. közönségnek, munkatársainknak és más érdekelteknek szóló kérelem, hogy bárminemű küldeményeket — az előfizetési pénzeket kivéve — egyenesen hozzám (Bánfi János, Pápa, polgáriskolai épület) czimezni sziveskedjenek. — Egyszersmind kijelentem, hogy velem szerkesztői minőségemben mindennap 12—1-ig értekezhetni lakásomon (Korvin-utcza 284. szám.)*

Bánfi János.

Több oldalról arról értesülvén, hogy e lapok volt szerkesztője, Csobánczy T. lapunk mult számának nyilterében közlöttek folytán lépett volna vissza a szerkesztőségtől, indíttatva érezzük magunkat az igazság érdekében kijelenteni, hogy a visszalépés még a mult szombaton, az ügynek elintézése pedig hétfőn történt, s a kettő között semminemű összefüggés nem létezik.

A helybeli polgári leányiskola növendékei f. évi március hó 29-én, azaz husvét-hétfőn d. u. 3 órakor a városi rajzteremben (kisdedóvó-intézet) zene-ének-szavalati előadást rendeznek a polgári iskola ifjusági könyvtára javára, mely előadásra az intézet és a tanügy barátait ezennel figyelmeztetjük. Budapesten és az ország más vidékein a polgári iskolák által rendezett ilynemű előadások a legszebb sikert és eredményt mutatják fel, s mivel tudjuk, hogy városunk t. közönsége sem szokott onnan elmaradni, ahol nemes czél mozditatik elő; reméljük is, hogy ez alkalommal sem fogja a pártolást megtagadni. — Ez előadásra vonatkozó egyéb és részletesebb dolgokat a „Magyar Vidék" és a „Pápai Lapok" úgyszintén a szétküldendő műsorozatok hozzák, — ezúttal csak a helyárakat és a műsorozat pontjait közöljük. Helyárak: I. számozott ülőhely előre váltva 50 kr; a pénztárnál 60 kr; — II. számozott ülőhely előre váltva 30 kr; a pénztárnál 40 kr; állóhely 20 kr; nőnövendékjegy II. helyre 20 kr. — Családjegyek 4—5 tag számára I. hely 1 frt 60 kr; II. hely 1 frt. — Jegyek kaphatók a polgári iskolai igazgató irodájában (Szt.-Ilonay-épület) és az előadás napján a pénztárnál. Családjegyek csak előre válthatók és pedig husvétvasárnap délig. — Műsorozat: 1) „Les trois amies." Ábránd „A hugenották" czimű dalszinműből Alberti-től. Hat kézre zongorán. 2) „Fiamhoz," költemény Arany Jánostól. 3) „Pusztai találkozás" költemény Petőfi Sándortól. 4) „Szomorú füz . . ." népdal. 5) „Zigeunerleben," költemény Geibel-től. 6) „Valse styrienne" Wollenhaupt H.-tól, zongorán. 7) „A holló" Poe Edgar költeménye, ford. Szász Károly. 8) „Érzékeny bucsú," költemény Arany Jánostól. 9) Ária „Angot" czimű operettéből. 10. „Adieu de Maria Stuart," költemény Bérangertől. 11) „Hej babám . . ." népdal. 12) „Levél egy elutazott barátomhoz" költemény Tompa Mihálytól. 13) „A fülemüle" költemény Arany Jánostól. 14) Koronázási induló a „próféta" czimű dalszinműből. Két zongorán nyolcz kézre.

A mi kedves márcziusunk ugyancsak megmutatja, hogy ingatag, változékony mint az — — no találják ki, hogy kicsoda? Holmi téli kabátokat, prémes mentéket már oda vándoroltatott, ahol fizetni kell azért, hogy azokat a szú és a moly látogassák. Ezt rövid mosolyával, csalfa kacsintásával tette. Tegnapelőtt meg kimutatta a foga fehérét, s minden színben mutatta be azokat a szegény téli kabátlanokat; mindamellett gondoskodott is rólok, adván rájok — hópelyhekből szőtt lepedőt. Szóval márczius mosolyog is, durczáskodik is, tehát olyan ingatag mint az — asztal, ha csak három lába van.

Sajnálattal értesültünk, hogy Vécsey István ur, távirófőnök, lapunk belmunkatársa, a „Pápai Lapok" több évig volt szerkesztője, városi képviselő és a közérdeket szivén hordó s minden alkalommal előmozditó férfiu városunkat legközelebb el fogja hagyni. Lapunk, városunk és vidékünk oly egyént veszit Vécsey urban, kit egyhamar nem lehet pótolni. Sokan félreértették, de akik megértették, azok nehéz szivvel válnak el tőle!

Holnap, virágvasárnapján a helybeli kath. főtemplomban a szokásos passiók fognak énekeltetni, s mint halljuk ez idén különös szorgalommal kézültek erre, melyre úgy hiveket valamint az egyházi ének máshitű barátjait is figyelmeztetjük.

Tegnap, Józsefnapján a helybeli polgári leányiskola tanári testülete a városi iskolaszék ügybuzgó elnökénél Szilágyi József tanár urnál testületileg tisztelgett.

Győrből arról tudósitanak bennünket, hogy az ügyvédi kamara dr. P. . . györi ügyvéd ellen a fegyelmi vizsgálatot elrendelte. — A győri orth. rabbi a szükséglett husvéti czukrot csak a surányi czukorgyárból engedte megrendelni, — a többi gyárak tehát ki vannak zárva. Tudósitónk hozzáteszi, hogy ez az eljárás aligha nem valami %-ekkel áll összefüggésben, miért persze őt illeti a felelőség

Lapunk t. megrendelőit tiszlelettel kérjük, miszerint az elő- s most már utánfizetési díjakat is mielőbb kiadóhivatalunkba küldeni sziveskedjenek. Lapunk fentartása s kiállítása pénzbe, és pedig sok

---

reclame ingadozó talajára lépett, melyek üzleti czélból — sokat igérnek, amit megtartani nem szóktak, vagy nem lehet. Ez által kihivta a kritikát, és ez okból nem ellenezheti, ha az emberek vizsgálat alá veszik, a mit cselekszik, — és sajnálkozással fordulnak el tőle, ha kisérletei nem sikerülnek. Hansen nem tartotta meg mindazt, amit igért, sőt igéretének be nem váltását a közönség előtt még elpalástolni is törekedett, ennélfogva az előadásai által felidézett itélet önmagára esik vissza. Nem szándékos csalás, előre elkészitett ámitásnak tekintendő az, de a „schwindel" kifejezés azt jelzi, hogy a mutatványok nem reellek, és ezen meggyőződésből a biróság a vádlottat felmentette.

Midőn Hansen látta, hogy csehül állanak dolgai Bécsben, szerződésre lépett a budapesti német szinház igazgatóságával. Azonban ez egyszer — a bécsiek kárán tanult a magyar, mert a fővárosi rendőrség, tekintettel a Bécsben lefolyt zavargásokra, — a tervezett előadásokra nem adott engedélyt. Hansen ur pedig, kitől most már hosszura nyult soraimban bucsut veszek, rövid idő multa valószinűleg szinte bucsut veend a jó bécsiektől, kiknek zsebéből, minden zavargások és scepticismusok daczára is, körülbelül 50,000 frtot „magnetizált" ki a maga számára.

Steiger Ferencz.